

Referat

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Limfjordsrådet

Tid 20. november 2020, 09.00 – 11.30

Sted Teams-møde

Deltagere Karsten Frederiksen, Brønderslev
Karsten Filsø, Holstebro
Jens Chr. Golding, Jammerbugt
Torben Sørensen, Jammerbugt
Steffen Husted Damsgaard, Lemvig
Jørgen Hammer Sørensen, Mariagerfjord
Jane Grøn, Mariagerfjord
Meiner Nørgaard, Morsø
Poul Riis Rosen, Morsø
Anna Tjallien Oosterhof, Rebild
Kim Edberg Andersen, Rebild
Jens Peder Hedevang, Skive
Esben Oddershede, Thisted
Jens Lauritzen, Vesthimmerland
Niels Krebs Hansen, Vesthimmerland
Kurt Johansen, Viborg
Bjarne Jensen, Aalborg
Keld Kvist, Aalborg
Lasse Puertas Navarro Olsen, Aalborg

Christian Budde Opstrup, KKR-Midt

Embedsmandsgruppen

Benn Erik Grav, Brønderslev
Dan Overgaard, Herning
Jens Pedersen, Hjørring
Torben Mølgaard, Holstebro
Gitte Clausen, Jammerbugt
Thomas Damgaard, Lemvig
Bjarke Jensen, Mariagerfjord
Lars Sandberg, Randers
Claus Riber Knudsen, Rebild
Ann Ammitzbo, Skive
Tanja Bilde Binderup, Thisted
Flemming Bach, Vesthimmerland
Jørgen Jørgensen, Viborg
Jane Stampe, Aalborg
Søren Gais, Aalborg
Torben Bramming Jørgensen, Sekretariatet
Niels Vedel, Sekretariatet

Formandskab:

Vesthimmerland Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Afbud Frederikshavn Kommune
Ikast-Brande Kommune
Struer Kommune

Mødeleder Jens Lauritzen

Referent Niels Vedel

Udsendt 3. december 2020, revideret 14. december 2020

**Sagsnr./Dok.
nr.**

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

Indstilling godkendt

2. Siden sidst - Vådområde og Vandløbsindsatsen i oplandet til Limfjorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at

- Limfjordsrådet tager orientering om vådområde og vandløbsindsatsen i oplandet til Limfjorden til efterretning.

Baggrund:

Vådområdeindsatsen

Der er afholdt møde mellem VOS'erne og Styrelserne.

Der er udfordringer i forhold til krav om naturlig hydrologi i et projekt samt indplacering af Flade Sø i VOP'en for Limfjorden.

Formandskabet har været i dialog med Energinet.dk vedr. ledninger og Sekretariatet har været i dialog med Departementet om Simested Å Sammenhæng mv.

Vandløbsindsatsen

Limfjordsrådet besluttede på sidste møde en strategi i forhold til gennemførelse af vandløbsindsatsen i oplandet til Limfjorden, der bl.a. omfattede, at konsulenter hentes ind til at gennemføre en række projekter.

Sekretariatet præsenterer kort seneste nyt vedr. vandløbsindsatsen og vådområdeindsatsen herunder Klima / lavbundsprojekterne.

Indstilling godkendt. Det blev understreget, at når der tages ekstra indsatser ind som eksempelvis Flade Sø projektet, tæller det i regnskabet

Bilag:

- Opfølgning på møde mellem Limfjordsrådet og Energinet.dk om kabler og vådområder.

Indstilling godkendt. Der henvises til vedlagte slides.

Sekretariatet orienterede om:

- **Møde med Energinet.dk**
- **Statens Flade Sø projekt er indarbejdet i VOP'en – Dette betyder i praksis, at vådområdeindsatsen i oplandet til Limfjorden samlet set kan nå længere end målet for dette virkemiddel i 2. vandplanperiode. Vådområdeindsatsen kan dermed "dække ind" i forhold til andre virkemiddelindsatser, der ikke når målet i 2. vandplanperiode eller i forhold til den kvælstofindsats, der er udskudt til 3. planperiode.**
- **Der har været drøftelser med Miljøstyrelsen i forhold til brug af pumpeløsning i vådområdeprojektet "Sletten". Der er tale om en afværgeforanstaltning, der forventes at blive godkendt.**
- **Regeringen har nedjusteret forventningerne til udtagning af klimalavbund. Nedjusteringen har vakt undren ved bl.a. DN, Landbrug & Fødevarer samt Klimarådet. Sekretariatet afklarer og formandskabet vurderer, om det giver anledning til en henvendelse / artikel i Altinget.**

3. Opfiskning af spøgelsesnet i Limfjorden

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet tager rapporten "Spøgelsesgarn i Nissum Bredning 2020" udgivet af Landsforeningen Levende Hav, oktober 2020 til efterretning.
- Limfjordsrådet godkender, at der arbejdes videre med afklaring af mulighederne for at gennemføre et projekt i Limfjorden med udgangspunkt i den beskrevne projektidé.
- Kurt Svennevig Christensen inviteres til et fysisk Limfjordsrådsmøde med henblik på en præsentation af erfaringerne fra Nissum Bredning.

Baggrund:

Fiskeristyrelsen skrev i juli 2019 kontrakt med DTU-Aqua om undersøgelse af forekomst af spøgelsesnet i danske farvande. DTU Aqua har tidligere udpeget områder, hvor man – teoretisk set – kan forvente, at der er særligt mange tabte fiskeredskaber i danske farvande. Det er steder, hvor der fiskes i områder med fly- eller skibsvrag, sten- eller boblerev og skibstrafik. Der var dog i denne undersøgelse ikke fokus på mistede fiskeredskaber i fjordene herunder Limfjorden.

Limfjordsrådet gennemførte i 2019 et pilotprojekt om fjernelse af spøgelsesnet i Limfjorden. Oprindeligt var antagelsen, at der var 3 net (registreret af WWF), men det blev 10, der blev fisket op, og vurderingen var da, at der måske stadig lå mellem 500 og 1.000 net i fjorden. Pilotprojektet fik stor mediebevågenhed.

På møde 05.12.2019 med Miljøminister Lea Wermelin gjorde Limfjordsrådets formandskab opmærksom på det uheldige i, at problemstillingen tilsyneladende kun bliver undersøgt i udvalgte områder og, at der bør være øget fokus og handling i forhold til fjordene, herunder Limfjorden.

Yderligere tiltag omkring spøgelsesgarn, herunder opfiskning og forebyggelse er i regi af Limfjordsrådet indarbejdet i det kommende Havørred Limfjorden projekt, der i forhold til finansiering pt. er i politisk behandling i limfjordkommunerne med kyststrækning.

I sommeren 2020 har organisationen "Det levende hav" desuden gennemført 14 dagstogter i Nissum Bredning med kutter Anton, der yderligere underbygger behovet for en indsats. Det er i vedlagte rapport vurderet, at foreningen på disse togter opfiskede omkring 300 garn, ligesom der blev bjærget andre redskaber bl.a. tejner, ruser, snurrevodstov og trawl-grejer.

De to resortministre har nu besluttet, at der skal gøres noget ved problemstillingen i Limfjorden. Sekretariatet har været i løbende dialog med Departement og Fiskeristyrelse om idéer til indhold og organisering af et projekt og 30.10.2020 afholdte Departementet møde med interessenterne.

Med baggrund i erfaringerne fra stenrevsprojektet og det tidligere spøgelsesnet projekt har Sekretariatet sendt vedhæftede foreløbige notat om, hvordan et projekt kunne organiseres.

Bilag:

- Rapporten "Spøgelsesgarn i Nissum Bredning 2020" udgivet af Landsforeningen Levende Hav, oktober 2020 (vedhæftes).
- Projektidé vedr. opfiskning af spøgelsesgarn i Limfjorden.

Indstilling godkendt. Der henvises til vedlagte slides

4. Limfjordssammenslutningens forslag til en bæredygtig forvaltning af havørreden i Limfjorden

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordssammenslutningens forslag til en bæredygtig forvaltning af havørreden i Limfjorden, tages til efterretning.
- Limfjordsrådet drøfter rådets tilgang og rolle i forhold til forvaltningsplaner m.v. herunder, at der arbejdes for:
 - En helhedsorienteret og bæredygtig forvaltning af fisk, skaldyr, sæler og fugle
 - Tilvejebringelse af tilstrækkelig faglig viden til at sikre en bæredygtig forvaltning af fjorden.

Baggrund:

Limfjordssammenslutningen består af ca. 20 lystfiskerforeninger omkring Limfjorden, der varetager medlemmernes interesser "indenfor det rekreative og bæredygtige fiskeri i og omkring Limfjorden

Limfjordssammenslutningen har sendt et forslag til en bæredygtig forvaltning af havørreden i Limfjorden. Limfjordssammenslutningens målsætning for en ændret forvaltning er, at:

- Smolt skal kunne komme sikkert ud i Kattegat og Vesterhavet, hvor de æder sig store. I dag dør 80 % i Limfjorden, inden de når ud på ædepladserne i det åbne hav.

- De voksne ørreder, der har været oppe for at gyde, skal kunne komme sikkert ud i Kattegat og Vesterhavet og tilbage til Limfjordsvandløbene igen, når de har genvundet deres kræfter. I dag dør 55 % af de udgydte havørreder i Limfjorden på vej tilbage til havet.
- Der skal kun fanges ørreder over mindstemålet, som er i god stand, og fiskeriet skal komme mange til gode.

Dokumentet indeholder syv forslag til en generel regulering af fiskeriet:

- Der må maksimalt hjembringes tre ørreder pr. dag, herunder tre pr. båd
- Farvede fisk og nedgængere fredes fra 1. november til 30. april
- Bundgarn, pæleruser, ruser og flydegarn sænkes, så alle dele er sænket mindst 30 cm under vandoverfladen i marts, april og maj måned.
- Alle ruseredskaber, herunder bundgarn, pæleruser og kasteruser forsynes med spærrenet eller rist med max. 50 x 50 mm huller.
- Alle bundsatte garn skal være max. 120 cm høje, med reduceret opdrift, ikke opspændte og med en maskevidde på minimum 130 mm helmaske.
- Alle flydegarn skal have maskestørrelser på højst 35 x 35 mm (makrelgarn).
- Der indføres en fredningszone på 500 meter omkring udlagte stenrev.

Limfjordssammenslutningen ønsker at supplere de generelle forslag med mere lokal regulering ved en lang række snævre farvande og flaskehalse, samt nye fredningsbælter ved vandløb.

I forbindelse med masterplanarbejdet har der været et ønske om mere fokus på fisk og fiskebestande og genopbygning af bestanden af de større stationære fiskearter samt en mere helhedsorienteret og bæredygtig forvaltning af Limfjorden, herunder forvaltning af topprædatorer. Sekretariatet er pt. med i et advisory board for en hummerforvaltningsplan og Limfjordsrådet indsamler data om sæler i år til brug for en forvaltningsplan for sæler.

Bilag:

- Limfjordssammenslutningen (24.10.2020): Lystfiskernes forslag til en bæredygtig forvaltning af havørreden i Limfjorden (eftersendes).

Der var i Limfjordsrådet enighed om, at Limfjordssammenslutningens arbejde var et godt og konstruktivt indspil i forhold til en fremadrettet forvaltning af havørrederne i Limfjorden. Limfjordsrådet finder, at andre interessenter også skal inddrages af den kompetente myndighed.

Limfjordsrådets rolle i forhold til forvaltningsplaner blev drøftet mere generelt. Fokus er (jf. slides) især på:

- ***At sikre en helhedsorienteret og bæredygtig forvaltning af fisk, skaldyr, sæler og fugle.***
- ***Opbygning af videns grundlag.***
- ***Samarbejde og koordination af processer og projekter.***
- ***Naturgenopretning og reetablering af fysiske forhold.***
- ***Ekstern finansiering.***

5. Stenrevsprojekt

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet tager orientering om Stenrevsprojektet til efterretning.

Baggrund:

Sammen med Miljø- og Fødevarerministeriet gennemfører Limfjordsrådet et 5-årigt projekt finansieret af staten, der skal undersøge om flere stenrev i Limfjorden kan forbedre iltforholdene i fjorden og derigennem reducere frigivelse af kvælstof fra fjordbunden. Projektet startede i december 2015 og afsluttes med udgangen af 2020.

Projektets hovedformål er at undersøge stenrevs potentielle kvælstofeffekt med henblik på at kunne inddrage stenrev som et muligt supplerende virkemiddel i vandplanlægning i henhold til vandrammedirektivet.

Projektet omfatter til dette formål etablering og analyse af et pilotstenrev i Løgstør Bredning samt analyser af stenrevs kvælstofeffekt på eksisterende stenrev. Projektet skal bidrage til at vurdere, om stenrev kan indgå som et kvælstofvirkemiddel i vandområdeplanerne 2021-2027. Projektet vil desuden bidrage til opfyldelse af mål om opnåelse af gunstig bevaringsstatus for Limfjordens rev.

Forskerne har nu undersøgt, hvad der sker med de kemiske og biologiske forhold på et nyt stenrev og hvad forskellige ilt – og strømforhold betyder for livet på revet. Sekretariatet orienterer om projektets resultater.

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

- **Stenrevsprojektet har en total økonomi på 20,4 mio. kr. Der er stadig lidt økonomi i projektet til opfølgende undersøgelser.**
- **Virkemidlet vurderes ikke til at være egnet til fjernelse af kvælstof og fosfor i næringsrige uklare farvandsområder som Limfjorden.**
- **Makroalgerne (tang) skal bruge mere lys end tidligere antaget, for at stenrev kan anvendes som et effektivt N/P-virkemiddel til forbedring af miljøtilstanden i næringsrige lavvandede farvandsområder.**
- **Sten på lavt vand øger biodiversiteten inkl. vegetationen. Det er imidlertid på de større vanddybder omkring 4 – 5 m og ud efter, at problemerne med iltvind opstår og her bliver vegetationen på stenrevene bortskygget.**
- **Stenrev kan have en positiv effekt på biodiversiteten - Rigtig meget dyreliv herunder fisk bliver tiltrukket af stenrevet.**
- **Vandtemperaturen påvirker. I 2018 blev der som følge af den varme sommer konstateret en øget frigivelse af kvælstof og fosfor fra sediment til vandfase. Klimaforandringer med varmere somre vil forværre situationen med frigivelse af kvælstof og fosfor fra fjordbunden.**

6. Vandråd 2019 / 2020

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet tager orientering om vandrådsarbejdet til efterretning.

Baggrund:

Jf. lovgivningen inddrages Vandrådet i kommunalbestyrelsernes udarbejdelse af forslag til indsatsprogrammet, herunder i:

- Diskussion af, hvilken kombination af foranstaltninger i overensstemmelse med det af Miljøstyrelsen udmeldte, der anses for mest miljø- og omkostningseffektiv.
- Diskussion af kommunalbestyrelsernes udkast til forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger.
- Diskussion af kommunalbestyrelsernes forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger forud for fremsendelsen af forslaget til Miljøstyrelsen.

Kommunerne har nu politisk behandlet forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger i 3. vandplanperiode. Indsatserne er i oplandet til Limfjorden godkendt som foreslået i alle kommuner.

På vandrådsmøde 03.11.2020 diskutere vandrådet kommunalbestyrelsernes forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger forud for fremsendelse af forslaget til Miljøstyrelsen. Sekretariatet orienterer på embedsmandandsgruppemødet kort om vandrådets drøftelser og resultatet af vandrådsmødet.

Som drøftet på sidste embedsmandsgruppe har Miljøstyrelsen sendt en opfordring om, at de "øvrige indsatser" der er meldt ind pointsættes, så de kan indgå i en efterfølgende prioritering af hvilke indsatser/projekter, der skal fremmes, hvis økonomien afsættes.

Det er i ministeriet, at selve pointsætningen / prioriteringen foretages. Kommunerne har nu givet bemærkninger, der kan indgå i ministeriets overvejelse i forbindelse med denne prioritering i forhold til de store "Øvrige indsatser", dvs. miniådale, restaurering af hele ådale og etablering af dobbeltprofil. Sekretariatet orienterer kort om tilføjede bemærkninger.

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

7. Presse

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

- At eventuelle henvendelser fra / til pressen drøftes.

Der var ikke henvendelser fra pressen. Dagsorden var inden mødet sendt ud til Nordjyske, TV-Midtvest, TV2-Nord og DR.

8. Orientering/Bordet rundt.

- Budget 2021.
- Havørred Limfjorden

Orientering om budget 2021 blev taget til efterretning. I forlængelse af organisationsændringen i Aalborg Kommune pågår pt. en afklaring af rådets økonomi. Udkast til budget 2021 forventes præsenteres på første Limfjordsrådsmøde i 2021.

Havørred Limfjorden

- **Holstebro er i gang med en besparelsesrunde. I forhold til lystfiskeri prioriterer Holstebro laksefiskeriet i Storåen højt. Sagen om Havørred Limfjorden projektet er overført til Erhvervs- og Turismeudvalget.**
- **Viborg behandler sagen om deltagelse i "Havørred Limfjorden"-projektet sammen med andre sager omkring aktiviteter indenfor lystfiskeri i Økonomi- og Erhvervsudvalget.**

Der var enighed i Limfjordsrådet om at invitere Miljøstyrelsen og Region Midtjylland til kommende Limfjordsrådsmøde med henblik på en redegørelse i forhold til overvågningen og status vedr. eventuelle udsivninger fra generationsforureningen ved den gamle Cheminova fabriksgrund på Rønland.

Limfjordsrådets formandskab ønsker den nye Fødevareminister tillykke med udnævnelsen og sender samtidig en invitation til møde med formandskabet.

Limfjordsrådets formandskab afholder inden jul møde med fire af formændene for landboforeningerne i oplandet til Limfjorden om samarbejdet i 3. vandplanperiode. Der har tidligere været en del drøftelser om, hvem der gør hvad og koordinering i forhold til udrulning af de kollektive virkemidler. Formandskabet fastholder kommunernes/VOS'ens centrale rolle i forhold til implementeringen af vådområder og klimalavbund.

9. Eventuelt

Der var ikke yderligere emner til drøftelse.